

Stockholm den 8 november 2022

R-2022/1338

Till Socialdepartementet

S2022/02856

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 4 juli 2022 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Uppgiftsskyldighet för utförare inom socialtjänsten.

Sammanfattning

Advokatsamfundet anser att promemorian överlag är väl genomtänkt och att den nya paragrafen, 12 kap. 11 § i SoL, träffar en nu föreliggande brist vid bland annat kvalitetssäkring hos utförare. Den innehåller dock en sekretess- och tystnadspliktsbrytande bestämmelse som utan närmare precisering kan komma att innebära att enskilda individer identifieras vilket motiverar ytterligare överväganden och bedömningar.

Synpunkter

Advokatsamfundet anser att den nya paragrafens främsta förtjänst är dess avgränsning av syftet med informationsöverföring mellan socialnämnd och utförare. Detta är en viktig rättssäkerhetsaspekt och i det avseendet är promemorians förslag nogga övervägda och förankrade.

Advokatsamfundet anser dock inte att promemorian i tillräcklig omfattning tagit hänsyn till frågan om den enskildes personliga integritet som uppkommer när socialnämnden tar del av information från utövaren. Det framhålls att det i vissa fall kan vara nödvändigt att ta del av uppgifter om enskilda, även identifierbara sådana, och

att bestämmelsen medför att känsliga personuppgifter som förekommer hos utövaren kan komma att behandlas av kommunen utan samtycke av den enskilde.

Givet att syftet med bestämmelsen bedöms nödvändigt för att nämnden ska kunna kvalitetssäkra och följa upp utövare, ska det enligt Advokatsamfundet inte ske på bekostnad av den enskildes personliga integritet eller att intima eller integritetskänsliga uppgifter lämnas ut.

Av 2 kap. 6 § RF följer att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden. Begränsning av skyddet får enbart göras för godtagbara ändamål. Lagkommentaren anger att avgörande för om en åtgärd ska anses innebära övervakning eller kartläggning är inte dess huvudsakliga syfte utan vilken effekt åtgärden har. Vid bedömning av vilka åtgärder som kan anses utgöra ett "betydande intrång" ska både åtgärdens omfattning och arten av det intrång åtgärden innebär beaktas. Bestämmelsen omfattar endast sådana intrång som på grund av åtgärdens intensitet eller omfattning, eller av hänsyn till uppgifternas integritetskänsliga natur eller andra omständigheter, innebär ett betydande ingrepp i den enskildes privata sfär. Bakgrunden och motiven till bestämmelsen redovisas utförligt i prop. 2009/10:80 s. 171 ff.

Promemorian anger på s. 42 att socialnämnden bör överväga om syftet med till exempel en uppföljning kan uppnås genom att inhämta uppgifter som åtminstone inte direkt kan hänföras till enskilda individer, se även s. 26 f. Advokatsamfundet anser att det i första hand bör anges att huvudregeln är att informationen ska vara avidentifierad och att integritetskänsliga uppgifter i vart fall inte ska insamlas utan den enskildes vetskap. Detta även om det i nuläget är möjligt för socialnämnder att ta del av sådan information utan att den enskilde uppmärksammas på det, om insatsen utförs i egen regi, jfr. s. 27 samt 29. Advokatsamfundet anser vidare att det bör övervägas om den enskilde ska beredas möjlighet att invända mot informationsöverföringen givet att den är av sådan art att den enskilde kan identifieras och att informationen kan innebära men för den enskilde, jfr. 6 kap. 7 § 2 st. OSL.

Det skulle avslutningsvis ha varit välkommet om promemorian hade framhållit behovet av framtagande av säkerhetsföreskrifter för informationshantering och betydelsen av att sådana föreskrifter beaktas och efterlevs.

Advokatsamfundet har utöver det ovan anförda ingen erinran mot promemorians förslag.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander